

N:o 17.

Ank. till Riksd. Kansli den 13 Maj 1879, kl. 12 midd.

Memorial, angående instruktion för nästa Riksdags Banko-Utskott.

Jemlikt den för Banko-Utskottet gällande instruktion åligger det Utskottet att före riksdagens slut, med fästadt afseende å de angående bankoverket vidtagna författningar, hos Riksdagen föreslå instruktionen för Banko-Utskottet vid nästa riksdag.

Utskottet, som i anledning häraf genomgått och granskat nu gällande instruktion, har i sammanhang dermed till behandling förehafvt en af Herr *Charles Dickson* inom Riksdagens Andra Kammare väckt motion, N:r 12, hvaruti, på anförda skäl, blifvit hemställt, att det Utskottet i första paragrafen af förenämnde instruktion meddelade åliggande att så fort sig göra låter afgifva yttrande och förslag om användande af den under föregående året upplupna bankovinsten måtte ändras derhän, "att pröfningen och beslut om bankovinstens användande icke må företagas för än utgifterna under hufvudtitlarne blifvit af Riksdagen fastställda."

I anledning af denna motion får Utskottet till en början erinra, att uti den instruktion, deri Banko-Utskottet första gången af Riksdagen erhöll uppdrag att afgifva yttrande om bankovinstens användande, eller uti den af Rikets Ständer vid 1840—1841 årens riksdag för detta Utskott utfärdade instruktion, föreskriften var så affattad, att Utskottet borde, *så fort sig göra låte*, till Rikets Ständer inkomma med uppgift, huruvida någon del af bankovinsten erfordrades för ban-

kens konsoliderande. Denna föreskrift bibehölls sedermera oförändrad till riksdagen 1856—1858, då den förändrades derhän, att Utskottet borde i sammanhang med det förslag till reglering af bankens låne- och kreditrörelse, som Utskottet hade att till Riksdagen afgifva, meddela yttrande och förslag om användandet af sagda vinst. Men redan när denna senare föreskrift vid 1859—1860 årens riksdag skulle första gången tillämpas, fann sig Utskottet af förekommen anledning böra begära och erhöll äfven Riksdagens tillåtelse att särskildt behandla frågan om bankovinsten; och vid 1867 års riksdag måste enahanda undantag å nyo göras. Enär sålunda erfarenheten visat, hurusom den vid 1856—1858 årens riksdag bestämda senare tidpunkten under riksdagen för afgifvande af yttrande om bankovinstens användande för en ändamålsenlig behandling af ärendena inneburit ett hinder, hvilket vid 1867 års riksdag ansågs för framtiden böra desto hellre undauröjas, som Riksdagarne sannolikt merendels blefve i behof att så tidigt som möjligt få del af Banko-Utskottets åsigt och förslag rörande bankovinstens användande, under det Utskottet icke kunde hinna att, förr än riksdagen längre framskridit, afgifva förslag rörande alla detaljer vid låne- och kreditrörelsen, blef, på hemställan af Banko-Utskottet vid sist nämnda riksdag och i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad ursprungligen fanns i omförmälda hänseende stadgadt, af Riksdagen beslutadt, att Utskottet skulle, *så fort sig göra läte*, meddela yttrande om användandet af den under föregående året upplupna vinst af bankens rörelse; och har vid denna föreskrift sedermera förblifvit. — Det nu väckta förslaget, att yttrande om användande af denna vinst först längre fram under riksdagen borde utgöra föremål för Utskottets och Riksdagens pröfning, stöder motionären derpå, att Riksdagen icke förr än utgifterna under hufvudtitlarna blifvit af Riksdagen fastställda kan med någon visshet bedöma, i huru hög grad statens inkomster kunna förslå till betäckande af dess utgifter och således icke heller om och i hvad mån bankovinsten må för detta ändamål böra anlitas. Det torde dock för denna frågas bedömande böra uppmärksammas, hurusom den omständighet, att just Banko-Utskottet haft och har sig ålagdt att afgifva yttrande om bankovinstens användande, tydligen i sig innebär, att dervid hufvudsakligt afseende bör fästas vid Riksbankens ställning, huruvida för dess konsoliderande eller för främjande af dess jemna och tryggade förkofran i det allmännas intresse och i jembredd med penningrörelsens ökade kraf det må finnas behöfligt och nyttigt att bankovinsten, vare sig i sin helhet eller till större eller mindre del, bibehålles åt Riksbanken för att i dess rörelse ingå. I betraktande häraf, och då de uppgifter, som för en sådan pröfning

erfordras, blifva kända redan vid början af hvarje riksdag genom de berättelser angående Riksbanken, Utskottet från fullmäktige i Riksbanken och styrelserna för dess afdelningskontor samt Riksdagens revisorer hafva att bekomma, finner Utskottet det vara desto fördelaktigare att frågan om bankovinstens användande och fördelning i regel varder, så fort sig göra låter, af Utskottet och Riksdagen behandlad, som derigenom i god tid visshet vinnes om det belopp statsverket har att utaf bankovinsten påräkna, hvilket i och för statsregleringens uppgörande och bestämmande af de bevillningar, som må finnas behöfliga för att fylla hvad staten kan utöfver de ordinarie inkomsterna erfordra, icke kan vara annat än önskvärdt.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, och då Utskottet af de fyra senaste Riksdagarnes sammanstående beslut i fråga om bankovinstens användande tror sig ega all anledning antaga, att fördelningsgrunden mellan Riksbanken och statsverket af samma vinst blifvit till fördel för hvardera, för så vidt ske kan, för framtiden bestämd, har Utskottet icke af nämnda motion funnit sig föranlåtet föreslå någon ändring i Utskottets instruktion, den Utskottet jemväl i öfriga delar anser böra fortfarande gälla.

Utskottet hemställer därför:

1:o

att Herr Dicksons motion icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda; och

2:o

att den nu för Utskottet gällande instruktion må för nästa Riksdags Banko-Utskott få tjena till efterrättelse.

Stockholm den 13 Maj 1879.

På Utskottets vägnar:

J. J. EKMAN.
